

Exploateringskontorets miljöaktiviteter för att kunna svara upp mot exploateringsnämndens ansvar utifrån Stockholms miljöprogram 2012-2015 samt miljöbalkens krav på egenkontroll

Miljöaktiviteter utifrån miljöprogram för Stockholm stad 2012-2015 (sid 3-16)

Staden ska vara pådrivande i utvecklingen av en hållbar stadsutveckling genom sitt eget agerande och genom att samarbeta med andra aktörer. Stockholm står inför en utmaning när det gäller att bygga miljonstaden som en miljövänlig stad. Det handlar om att minska klimatpåverkan, säkerställa närhet till parker och grönområden, uppmuntra och underlätta för cykling och andra miljövänliga transportsätt, hantera bullerproblem och säkerställa en god luftkvalitet.

I januari 2012 antog Kommunfullmäktige ett nytt miljöprogram för Stockholms stad för perioden 2012-2015. Exploateringsnämnden har kompletterat verksamhetsplanen med indikatorer och/eller aktiviteter i och med denna tertialrapport 1/2012.

Miljöprogrammet för Stockholms stad visar stadens ambitioner inom miljöområdet. Miljöprogrammet är, förutom att vara miljöstyrande för stadens egen verksamhet, vägledande och styrande för samarbete med näringslivet, invånare, organisationer och myndigheter i arbetet för ett miljömässigt hållbart Stockholm.

Miljöprogrammet innehåller sex inriktningsmål och 29 detaljerade delmål som staden ska uppfylla. De sex inriktningsmålen är:

1. Miljöeffektiva transporter
2. Giftfria varor och byggnader
3. Hållbar energianvändning
4. Hållbar användning av mark- och vatten
5. Miljöeffektiv avfallshantering
6. Sund inomhusmiljö

I miljömål 1-4 finns det 11 delmål som särskilt berör exploateringsnämndens verksamhet. Exploateringsnämnden har dessutom stadens huvudansvar för att följa upp tre av dessa delmål.

Exploateringskontoret har utifrån det nya miljöprogrammet tagit fram förslag till miljöaktiviteter för att kunna nå miljömålen. Dessa miljöaktiviteter redovisas i exploateringsnämndens miljöhandlingsprogram för 2012. Miljöhandlingsprogrammet har bifogats till denna tertialrapport.

Miljöaktiviteter utifrån krav på egenkontroll (sid 17-20)

Enligt miljöbalken har verksamhetsutövare stort ansvar att se till att deras verksamheter inte skadar hälsa eller miljö. Reglerna om verksamhetsutövares egenkontroll enligt miljöbalken innebär bland annat att verksamhetsutövaren skall se till att miljöarbetet bedrivs på ett systematiskt sätt.

För verksamheter som inte behöver anmälas eller ha tillstånd finns allmänna regler om egenkontroll i 26 kap. miljöbalken.

Verksamhetsområden där exploateringsnämnden har direkt rådighet och stort ansvar samt möjlighet att påverka:

- Markägare – hantering markföroreningar
- Byggherre – störningar under byggtiden, masshantering
- Som markägare att bedöma och ta hänsyn till var och hur exploatering sker med avseende på grönstruktur
- Som markägare att bedöma och ta hänsyn till var och hur exploatering sker med avseende på hållbar stadsutveckling
- Som markägare och ansvarig för uppförande av stadens trafik- och parkanläggningar ta ansvar för projektering av dessa anläggningar i exploateringsprojekt.

ÖVERGRIPANDE MILJÖMÅL i Stockholms miljöprogram 2012-2015	DELMÅL i Stockholms miljöprogram 2012-2015	AKTIVITETER i Stockholms miljöprogram 2012-2015	Aktiviteter Exploateringskontoret	Ansvar Exploateringskontoret	Uppföljning Exploateringskontoret
		<i>Aktiviteter i Stockholms miljöprogram som gäller exploateringsnämndens verksamhet</i>	<i>Vad ska exploateringskontoret göra under 2012 för att nå Stockholms miljömål?</i>	<i>Vem är ansvarig för att planerade aktiviteter genomförs</i>	<i>Hur skall kontoret följa upp resultatet av "miljöarbetet"</i>
1 MILJÖEFFEKTIVA TRANSPORTER	Under programperioden ska följande delmål uppnås				
	1.1 Miljöbelastningen från stadens transporter och resor ska minska	<ul style="list-style-type: none"> • Stadens nämnder och styrelser ska anta en resepolicy för miljövänliga resor i tjänsten. • Stadens nämnder och styrelser ska där det är möjligt använda sig av digitala mötesformer. • Staden ska utveckla samarbetsformer som skapar möjligheter för effektiva logistik- och transportlösningar 	<p>Uppdatera exploateringskontorets resepolicy för miljövänliga resor i tjänsten. Alla medarbetare informeras om resepolicyen.</p> <p>Skapa bättre förutsättningarna för digitala möten på exploateringskontoret</p> <p>Ta fram rutin och kontrollplan för återanvändning av schaktmassor samt för användningen av naturmaterial. (se även aktiviteter under "Hushållning med mark och andra resurser, sid 18).</p>	<p>ExpLL</p> <p>Adma</p> <p>Miljöenheten</p>	<p>Redovisa aktivitet i VB</p> <p>Redovisa aktivitet i VB</p> <p>Redovisa aktivitet i VB</p>
	1.2 Stadens egna fordon skall vara miljöbilsklassade och	<ul style="list-style-type: none"> • Motorfordon som stadens nämnder och styrelser själva 	Exploateringskontorets medarbetare ska använda de	Adma	Stadens undersökning av

	<p>köras på förnybart bränsle, och av stadens upphandlade transporttjänster ska miljöfordonsandelen öka</p>	<p>äger eller leasar ska vara av miljöbilar enligt den definition som antagits av kommunfullmäktige. Antalet elbilar i stadens fordonsflotta ska öka. Utrycknings- och specialfordon är undantagna.</p> <ul style="list-style-type: none"> Upphandlade transporttjänster bör till minst 55 % utföras med miljöfordon 	<p>tekniska förvaltningarnas bilpool. Bilpoolen har miljöbilar enligt den definition som antagits av kommunfullmäktige.</p> <p>Exploateringskontoret tillämpar stadens generella miljökrav för entreprenadens genomförande (MEG) som omfattar miljökrav på fordon och arbetsmaskiner – undantag ska godkännas av beställaren – dvs om specifika arbetsmaskiner krävs som inte uppfyller kraven i MEG:en.</p> <p>Rutin för uppföljning av kraven ska uppdateras.</p>	<p>Miljöenheten</p>	<p>resvanor hos anställda. Planeras ...</p> <p>Kontroll att MEG efterföljs genom stickprovskontroller för entreprenader > 5Mkr.</p>
	<p>Staden ska verka för att följande delmål uppnås under programperioden</p>				
	<p>1.3 Miljö kvalitetsnormerna för luft ska uppnås i hela staden</p>	<ul style="list-style-type: none"> Halterna av partiklar (PM10) ska klara normvärdet 50 µg/m³ och får överskridas högst 35 dygn per år. Den mest effektiva åtgärden för att minska partikelhalterna är minskad användning av dubbdäck. Andra åtgärder är trafikminskning, dammbindning, hastighetssänkning, optimerad halkbekämpning och 	<p>Expl har begränsad rådighet. I exploateringsprojekt där miljö kvalitetsnormerna för luft riskerar att överskridas bedöms/vidtas åtgärder som trafikminskning, dammbindning, hastighetssänkning.</p>	<p>Projektansvarig på MoT ser till att frågan utreds för respektive projekt.</p> <p>Trafikkontoret har det övergripande trafikstrategiska ansvaret.</p>	<p>Genom rutiner i kontorets arbetsprocesser.</p>

		<p>förbättrad renhållning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Halterna av kvävedioxid ska klara gränsvärdet 60 µg /m3. För att miljö kvalitetsnormen ska klaras får gränsvärdet inte överskridas mer än 7 dygn per år. 	<p>- ” -</p> <p><i>Både halterna av partiklar (PM10) och kvävedioxid fångas upp i tidig miljöbedömning.</i></p>	<p>- ” -</p>	<p>- ” -</p>
	<p>1.4 Gång- och cykelresandet ska öka (ingår även i exploateringsnämndens mål om ökad tillgänglighet)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cykelresandet bör fördubblas i stadens mätpunkter som en följd av stadens insatser. Gång- och cykelandelen behöver öka till minst 20 % i ytterstad och till minst 50 % i innerstad. <p>Staden ska ha en väl fungerande, utbyggd infrastruktur för cykel.</p> <p>En god vinterväghållning på stadens cykelvägar ska uppnås.</p> <p>Prioriterade cykelstråk ska identifieras och snöröjas.</p> <p>Gångtrafiken ska öka som en följd av stadens insatser Staden ska beakta gångtrafikanernas behov i stadsbyggnads- och trafikprojekt.</p>	<p><i>Exploateringskontoret har begränsad rådighet. Frågorna behandlas i respektive exploateringsprojekt.</i></p>	<p>Projektansvarig på MoT ser till att frågan utreds för respektive projekt.</p> <p>Trafikkontoret har det övergripande trafikstrategiska ansvaret.</p>	<p>Genom rutiner i kontorets arbetsprocesser.</p>

		<p>Exploateringskontoret skall ställa krav på cykelparkeringar med hög standard, i bra lägen och i tillräcklig omfattning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staden ska i stora stadsbyggnadsprojekt planera för en minskad bilanvändning och goda förutsättningar för miljöanpassade transporter. Staden skall ställa krav på cykelparkeringar med hög standard, i bra lägen och i tillräcklig omfattning. 	<p>Ta fram förslag på P-norm. (I Norra Djurgårdsstaden tillämpas norm på 2,2 cykel p-platser/lgh)</p> <p>Exploateringskontoret ska i stora stadsbyggnadsprojekt planera för en minskad bilanvändning och goda förutsättningar för miljöanpassade transporter som cykel, gång och kollektivtrafik.</p>	<p><i>Projektutveckling och Stora projekt.</i></p>	
	<p>1.5 Kollektivtrafikens andel ska öka i förhållande till biltrafik</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Andelen kollektivtrafik av mekaniserade resor (bil eller kollektivtrafik) bör vara minst 78% i innerstaden respektive 45% i ytterstaden i högtrafik. I SL:s mätningar från 2009 står kollektivtrafiken för 76% av de mekaniserade reorna över innerstadssnittet och för 43 % av resorna över regioncentrumsnittet. • Främjandet av kollektivtrafik ska utgöra en naturlig del i stadens planering. 	<p>Exploateringskontoret ska i de tidiga skedena inför markanvisning prioritera goda kollektivtrafiklägen.</p>	<p><i>Projektansvarig på MoT ser till att frågan utreds för respektive projekt.</i></p> <p><i>Trafikkontoret har det övergripande trafikstrategiska ansvaret.</i></p>	<p>Genom rutiner i kontorets arbetsprocesser</p>
	<p>1.6 Nya personbilar som säljs ska till minst 50 procent vara miljöbilar. 10 procent av nyregistrerade tunga fordon</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Staden ska verka för att det ska bli enklare att köpa och ladda elbilar. Stadens arbete har lagt en grund för 	<p>Exploateringskontoret ska medverka till att stadens strategi att stödja användning av elbilar uppfylls.</p>	<p><i>Projektutveckling och stora projekt</i></p>	<p>Genom rutiner i kontorets arbetsprocesser</p>

	<p>ska vara miljölastbilsklassade. Försäljningen av förnyelsebara drivmedel miljöbränsle ska uppgå till 16 procent</p>	<p>utvecklingen av en infrastruktur för miljöbränsle och laddstolpar och ett utbud av miljöbilar.</p> <ul style="list-style-type: none"> Försäljningen av förnyelsebara drivmedel ska öka och insatser för att öka antalet tankstationer med alternativa bränslen ska prioriteras. 	<p>Rutin läggs in i exploateringsprocessen</p> <p>Exploateringskontoret ska också medverka till att öka antalet tankstationer med alternativa bränslen.</p> <p>Rutin läggs in i exploateringsprocessen</p>		
	<p>1.7 Trafikbullret utomhus ska minska</p>	<ul style="list-style-type: none"> Staden ska ta hänsyn till bullerproblematiken vid anläggandet av bostäder och verksamheter nära bullerskapande verksamheter. 	<p>Exploateringskontoret ska bedöma bullerstörningarnas omfattning i tidiga miljöbedömningen och bedöma förutsättningar för byggande av bostäder och verksamheter.</p>	<p><i>Projektutveckling och stora projekt</i></p>	<p>Genom rutiner i kontorets arbetsprocesser</p>

ÖVERGRIPANDE MILJÖMÅL i Stockholms miljöprogram 2012-2015	DELMÅL i Stockholms miljöprogram 2012-2015	AKTIVITETER i Stockholms miljöprogram 2012-2015	Aktiviteter Exploateringskontoret	Ansvar Exploateringskontoret	Uppföljning Exploateringskontoret
		<i>Aktiviteter i Stockholms miljöprogram som gäller exploateringsnämndens verksamhet</i>	<i>Vad ska exploateringskontoret göra under 2012 för att nå Stockholms miljömål?</i>	<i>Vem är ansvarig för att planerade aktiviteter genomförs</i>	<i>Hur skall kontoret följa upp resultatet av ”miljöarbetet”</i>
2 GIFTFRIA VAROR OCH BYGGNADER	Under programperioden ska följande delmål uppnås				
	2.1 Innehållet av miljö- och hälsofarliga ämnen i upphandlade varor ska minska				
	2.2 Utsläppen av miljö- och hälsofarliga ämnen från byggnader och anläggningar ska minska	Vid inköp och upphandling av varor, konsulttjänster och entreprenader för byggande och renovering ska staden ställa krav på att <u>Byggvarubedömningens kriterier</u> för rekommenderade eller accepterade varor (totalbedömning) eller <u>BASTA</u> ska uppfyllas, alternativt att varorna uppfyller <u>motsvarande kriterier som för Svanen, Bra Miljöval eller EU-blomman Ecolabel</u> . Varugrupper som särskilt ska prioriteras vid kravställande är kemiska produkter (lim, fog, färg, avjämningsmassa mm), golvbeläggning, isoleringsmaterial, tak- och fasadmateriäl samt el- och vs-installationer (kablar, rör mm).	För planering och projektering 1) Inventering av materialgrupper som omfattas av materialkravet. 2) Ta fram rutin och kontrollplan för miljöstyrning av planering och projektering med hänsyn till materialval i stadens anläggningar. För genomförandeskedet 1) Inventering av materialgrupper och kemikalier som omfattas av material- och kemikaliekravet.	Ansvarig: Miljöenheten	Metod - ska utvecklas under 2012 Indikator - Andel konsultupphandlingar med materialkrav. Metod - ska utvecklas under 2012 Andel relevanta upphandlingar för byggande där krav ställts på att miljö- och

		<p>Vid markanvisning och upprättande av exploateringsavtal för nyproduktion av byggnader och anläggningar ska staden ställa motsvarande krav som i punkten ovan. Staden ska ställa krav på att fastighetsägaren kan uppvisa dokumentation över miljöprovade varor efter att byggnaden/ anläggningen är uppförd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om varor väljs som inte kan uppfylla kriterierna ska detta vara motiverat och godkännas av den upphandlande enheten. 	<p>2) Stadens generella miljökrav för entreprenadens genomförande innehåller krav på kemiska produkter. Miljöenheten och Byggprojektledarna (och projekteringsledare) går kurs om de generella miljökraven. De generella kraven börjar tillämpas.</p> <p>3) Ta fram miljöprogram som kompletterar de generella miljökraven på entreprenörens genomförande. Klart vår 2012.</p> <p>3) Ta fram rutin och kontrollplan för miljökontroll i genomförandeskedet.</p> <p>För markanvisning Ta fram rutin och kontrollplan för att följa upp tillämpningen av byggvarubedömningen (eller liknande).</p> <p>Ta fram förslag till revidering av avtalstexterna till markanvisning och exploateringsavtal utifrån de nya kraven på materialval.</p>	<p>hälsosofarliga ämnen inte ingår.</p> <p>•</p> <p>Metod - ska utvecklas under 2012 Indikator – Andel markanvisningar resp. exploateringsavtal där krav ställts på att miljö- och hälsosofarliga ämnen inte ingår i byggvaror</p>
--	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none">• Vid nybyggnad ska PVC-material och tappvattenledningar av koppar undvikas där fullvärdiga alternativ finns. När det gäller tak- och fasadplåt ska koppar och zink samt dess legeringar undvikas, alternativt ska avrinningen från taket renas.• Nämnderna och styrelserna ska ha rutiner för uppföljning av ställda krav vid upphandling		
--	--	---	--	--

ÖVERGRIPANDE MILJÖMÅL i Stockholms miljöprogram 2012-2015	DELMÅL i Stockholms miljöprogram 2012-2015	AKTIVITETER i Stockholms miljöprogram 2012-2015	Aktiviteter Exploateringskontoret	Ansvar Exploateringskontoret	Uppföljning Exploateringskontoret
		<i>Aktiviteter i Stockholms miljöprogram som gäller exploateringsnämndens verksamhet</i>	<i>Vad ska exploateringskontoret göra under 2012 för att nå Stockholms miljömål?</i>	<i>Vem är ansvarig för att planerade aktiviteter genomförs</i>	<i>Hur skall kontoret följa upp resultatet av "miljöarbetet"</i>
3 HÅLLBAR ENERGI-ANVÄNDNING	Under programperioden ska följande delmål uppnås				
	3.3 I nyproducerad byggnad, på av staden markanvisad fastighet, ska energianvändningen vara högst 55 kWh/m ² .	Staden verkar för att alla nyproducerade byggnader under miljöprogrammets period ska ha en energianvändning om högst 55 kWh/m ² . Målet tydliggörs vid markanvisningar.	<p>Kravdokument för energi tas fram och redovisas för exploateringsnämnden i T1 2012.</p> <p>Ta fram förslag till revidering av avtalstexterna till markanvisning och exploateringsavtal utifrån de nya energikraven.</p> <p>Ta fram rutin och kontrollplan för att följa upp energikraven.</p> <p>De nya kraven ska börja tillämpas i markanvisningar from 1 juli 2012.</p>	<p><i>Miljöenheten</i></p> <p><i>Projektutveckling och Stora projekt</i></p>	Indikator - Andel exploateringsavtal där energikravet klaras. Genomsnittligt beräknad energianvändning kWh per kvm och år (relaterat till målet 55 kWh per kvm och år)

ÖVERGRIPANDE MILJÖMÅL i Stockholms miljöprogram 2012-2015	DELMÅL i Stockholms miljöprogram 2012-2015	AKTIVITETER i Stockholms miljöprogram 2012-2015	Aktiviteter Exploateringskontoret	Ansvar Exploateringskontoret	Uppföljning Exploateringskontoret
		<i>Aktiviteter i Stockholms miljöprogram som gäller exploateringsnämndens verksamhet</i>	<i>Vad ska exploateringskontoret göra under 2012 för att nå Stockholms miljömål?</i>	<i>Vem är ansvarig för att planerade aktiviteter genomförs</i>	<i>Hur skall kontoret följa upp resultatet av "miljöarbetet"</i>
4. HÅLLBAR ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN	Under programperioden ska följande delmål uppnås	<p>Intrång i kompenserbare områden inom den särskilt betydelsefulla strukturen ersätts, i första hand lokalt med likvärdig funktion, i andra hand på annan plats med likvärdig funktion för stadens gröna kvaliteter. Detta föregås av en ekologisk undersökning för att bedöma påverkan, anpassningsmöjligheter och möjliga förstärkningar.</p> <p>* De underlag som finns för bedömningen är sociotopkartan, biotopkartan, miljöförvaltningens habitatnätverk, Artportalen, Stockholms vattenprogram, "Stockholms ekologiska känslighet" (stadsbyggnadskontorets kartläggning av ekologiskt särskilt känsliga områden enligt miljöbalken från 1995) och de lokala parkplanerna. I parkprogrammet</p>	<p>Eventuell påverkan på naturområden med betydelse för biologiska mångfalden analyseras tidigt i exploateringsprocessen i "Tidig miljöbedömning". Resultatet av dessa analyser redovisas i samband med att markanvisningsärendet tas upp i exploateringsnämnden.</p> <p>Bedömningsmodellen för "grönkompensation" ses över och vid behov uppdateras.</p> <p>Uppdatera rutin och kontrollplan för att följa upp grönkompensation.</p>	Landskapsenheten på MoT	Genom rutiner i kontorets arbetsprocesser
	4.1 Mark- och vattenområden som har särskild betydelse för den biologiska mångfalden ska stärkas och utvecklas				

		finns anvisningar om hur dessa underlag används. Med utgångspunkt från dessa underlag görs en bedömning av kompensationsbehovet. Åtgärder kan till exempel vara nyskapande av motsvarande naturtyp eller restaurering av en miljö vars naturvärden försämrats.			
4.2 Grön- och vattenområden som är särskilt attraktiva för rekreation ska stärkas och utvecklas	<p>* Intrång i oersättliga funktioner undviks.</p> <p>* Åtgärder för att stärka funktioner i och mellan områden, till exempel svaga kopplingar görs i samband med nyplanering. Det kan vara nyanläggning eller upprustning av parker, lekplatser eller gång- och cykelvägar.</p> <p>* Intrång i kompenserbara områden inom den särskilt värdefulla strukturen ersätts i första hand lokalt med likvärdig funktion, i andra hand på annan plats med likvärdig funktion för stadens gröna kvaliteter.</p> <p>* De underlag som finns för bedömningen är sociotopkartan, biotopkartan, miljöförvaltningens habitatnätverk, Artportalen, Stockholms vattenprogram, "Stockholms ekologiska känslighet" (stadsbyggnadskontorets kartläggning av ekologiskt särskilt känsliga områden enligt miljöbalken från 1995) och de</p>	Samma aktiviteter som för delmål 4.1.	<i>Landskapsenheten på MoT</i>	Genom rutiner i kontorets arbetsprocesser	

		<p>lokala parkplanerna. I parkprogrammet finns anvisningar om hur dessa underlag används. Med utgångspunkt från dessa underlag görs en bedömning av kompensationsbehovet.</p> <p>*Bullret i park- och rekreationsområden bör inte öka.</p>			
	<p>4.3 Intrång i övriga grön- och vattenområden bör minimeras och ersättas</p>	<p>Intrång i dessa områden bör minimeras och ersätts, i första hand lokalt med likvärdig funktion, i andra hand på annan plats med likvärdig funktion för stadens gröna kvaliteter.</p> <p>* lanspråktagna grön- och vattenområden som saknar funktion för stadens gröna kvaliteter behöver inte ersättas.</p> <p>* De underlag som finns för bedömningen är sociotopkartan, biotopkartan, miljöförvaltningens habitatnätverk, Artportalen, Stockholms vattenprogram, ”Stockholms ekologiska känslighet” (stadsbyggnadskontorets kartläggning av ekologiskt särskilt känsliga områden enligt miljöbalken från 1995) och de lokala parkplanerna. I parkprogrammet finns anvisningar om hur dessa underlag används. Med utgångspunkt från dessa underlag görs en bedömning av kompensationsbehovet.</p>	<p>Samma aktiviteter som för delmål 4.1.</p>	<p>Landskap- enheten på MoT</p>	<p>Genom rutiner i kontorets arbetsprocesser</p> <p>1) Andel av projekt som tar i anspråk mark med ekologiska och rekreativa värden som grönkompenseras</p> <p>2) Andel av projekt, som tar i anspråk mark med ekologiska värden som kompenseras med ekologiska åtgärder.</p> <p>3) Andel av projekt, som tar i anspråk mark med ekologiska värden som kompenseras</p>

	<p>4.4 Vid förändringar i mark- och vattenområden bör dessa utformas för kommande klimatförändringar</p>	<p>Stadens utbyggnad ska vara anpassad till att klara framtida höga havsnivåer på grund av ett förändrat klimat.</p> <p>* Dagvattensystemen dimensioneras för att klara kraftiga regn och intensiva nederbördsperioder.</p> <p>* Byggnader, gator och gårdar utformas och höjdsätts för att klara kraftiga regn och intensiva nederbördsperioder.</p> <p>* Som komplettering till befintlig natur bör grönska och vattenmiljöer nyskapas. Miljöer utformas som hjälper till att utjämna klimateffekter, bland annat med hjälp av trädplanteringar, och ger en utjämning och fördröjning av vattenflöden vid kraftiga regn. Vegetationsklädda ytor, som till exempel gröna tak och väggar och vattenytor som dammar, bäckar och diken, ger svalkande och skuggande effekter vid värmeböljor. Dagvattenlösningar bör integreras med ytor som planeras för rekreation och grönstruktur, och kan även ses som en resurs för exempelvis bevattning av gatuträd.</p>	<p>Exploateringskontoret deltar i arbetsgrupp och styrgrupp för stadsbyggnadsnämndens fördjupning av risk- och klimatrelaterade aspekter av betydelse för planering och byggande.</p> <p>Denna fördjupning till Öp kommer att vara vägledande för implementeringen av rutiner för att jobba med miljömål 4.4 samt om exploateringsnämnden behöver fler indikatorer än de som föreslås i miljöprogrammet för att följa upp miljömålet. Exploateringskontoret återkommer med redovisning av hur detta mål ska omhändertas i verksamheten i VP för 2013.</p> <p>Ta fram rutin och kontrollplan för klimatanpassningsåtgärder</p>	<p>Miljöenheten</p>	<p>Metod och rutiner tas fram och arbetas in i kontorets arbetsprocesser.</p>
	<p>Staden ska verka för att följande delmål uppnås under programperioden</p>				
	<p>4.6 Vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag ska förbättras</p>	<p>Totalfosforhalten minskar eller bibehålls i stadens sjöar.</p>	<p>Exploateringskontoret deltar i stadens arbete med revidering av</p>	<p>Miljöenheten</p>	<p>Genom rutiner i kontorets</p>

		<ul style="list-style-type: none"> * Miljöstörande effekter av dagvatten minskar. * Bräddning från avloppsledningsnätet minskar och sker utan att skapa olägenheter. * Befintliga strandbad har god badvattenkvalitet. 	<p><i>dagvattenstrategin.</i></p> <p><i>I exploateringsprojekt bedöms dagvattenhantering utifrån stadens dagvattenstrategi.</i></p>	<p><i>Projektutveckling och Stora projekt</i></p>	<p>arbetsprocesser</p>
ÖVERGRIPANDE MILJÖMÅL i Stockholms miljöprogram 2012-2015	DELMÅL i Stockholms miljöprogram 2012-2015	AKTIVITETER i Stockholms miljöprogram 2012-2015	Aktiviteter Exploateringskontoret	Ansvar Exploateringskontoret	Uppföljning Exploateringskontoret
		Aktiviteter i Stockholms miljöprogram som gäller exploateringsnämndens verksamhet	Vad ska exploateringskontoret göra under 2012 för att nå Stockholms miljömål?	Vem är ansvarig för att planerade aktiviteter genomförs	Hur skall kontoret följa upp resultatet av ”miljöarbetet”
6 SUND INOMHUSMILJÖ	6.3 Bullernivåerna inomhus ska minska. 6.3.2 Andel nybyggda fastigheter i bullerstört läge med bättre ljudklassning än ljudklass C	”Exploateringsnämnden behöver leverera uppgifter om skärmar som byggs i samband med nyexploatering.”	För miljömål 6.3 är exploateringsnämnden varken utpekad som berörd eller som uppföljningsansvarig. Däremot uppmanas Exploateringsnämnden att leverera uppgifter om bullerskärmar, som byggs i samband med nyexploatering, till Miljö- och hälsoskyddsnämnden som har uppföljningsansvaret för detta miljömål.	Projektutveckling och Stora projekt	Genom rutiner i kontorets arbetsprocesser

Miljöaktiviteter utifrån exploateringsnämndens ansvar för egenkontroll av den egna verksamheten enligt miljöbalken

Krav utifrån miljöbalken på exploateringsnämndens verksamhet	Delmål	Exploateringskontorets aktivitet under 2012	ANSVAR	UPPFÖLJNING
		<i>Vad ska vi göra för att nå miljömålet?</i>	<i>Vem är ansvarig för att planerade aktiviteter genomförs</i>	<i>Hur skall vi följa upp resultatet av ”miljöarbetet”</i>
Markkvaliteten ska vara god för människors hälsa och miljö	<i>Markkvaliteten vid nyexploateringar håller en god standard med avseende på människors hälsa och miljö.</i>	Exploateringskontoret bedömer markkvaliteten i exploateringsprojekt. Exploateringskontorets riktlinjer för hantering av föroreningar i mark är styrande för arbetet. Kontoret tillämpar de nya storstadsriktvärdena.	Miljöenheten	Genom rutiner i kontorets arbetsprocesser

Krav utifrån miljöbalken på exploateringsnämndens verksamhet	Delmål	Exploateringskontorets aktivitet under 2012	ANSVAR	UPPFÖLJNING
		Vad ska vi göra för att nå miljömålet?	Vem är ansvarig för att planerade aktiviteter genomförs	Hur skall vi följa upp resultatet av ”miljöarbetet”
Hushållning med mark och med andra naturresurser	<p><u>Hushålla med mark</u> Att i första hand använda redan exploaterad mark för nybyggnation.</p> <p><u>Hushållning av schaktmassor</u> Exploateringskontoret ska verka för hög grad av återvinning av schaktmassor i stadens exploateringsprojekt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Används som utgångspunkt vid markanvisningar. Exploateringskontoret utreder möjlig byggbar mark inom staden och prioriterar exploateringar på mark som tidigare varit exploaterad. Exploateringskontoret gör detta löpande i projekt. <p>A)Exploateringskontoret strävar efter att alla massor med halter upp till riktvärdet Mindre Känslig Markanvändning (MKM) ska återanvändas och dessa bör inte medföra extrakostnader för staden. När storstadsriktvärden tillämpas eller platsspecifika riktvärden tas fram görs bedömning från fall till fall.</p> <p>B) Ta fram rutin och kontrollplan för återanvändning av schaktmassor samt för användningen av naturmaterial.</p>	<p>Projektutveckling</p> <p>Projektutveckling och stora projekt</p> <p>samt</p> <p>Byggprojektledarna i stadens entreprenader</p> <p>Miljöenheten</p>	

	<p><u>Exploateringskontoret ska hushålla med naturmaterial (sand, grus och singel)</u> All användning av jungfruligt naturmaterial ska minimeras och användas för rätt ändamål.</p>	<p>C)AF i upphandlingshandboken uppdateras med rapporteringskrav på <u>återanvändning av schaktmassor</u> inom exploateringskontorets projekt.</p> <p>A) AF i upphandlingshandboken uppdateras med att användning av naturmaterial i exploateringskontorets projekt ska godkännas av beställaren</p>	<p>Upphandlingsenheten</p> <p>Upphandlingsenheten</p>	
--	--	--	---	--

Krav utifrån miljöbalken på exploateringsnämndens verksamhet	Delmål	Exploateringskontorets aktivitet under 2012	ANSVAR	UPPFÖLJNING
		Vad ska vi göra för att nå miljömålet?	Vem är ansvarig för att planerade aktiviteter genomförs	Hur skall vi följa upp resultatet av "miljöarbetet"
Entreprenad-arbeten ska genomföras med hänsyn tagen till hälsa och miljö	Exploateringskontoret ska tillämpa miljökrav vid upphandling av entreprenadtjänster	<p>A)Exploateringskontoret ska ställa miljökrav på entreprenadens genomförande vid anläggningsarbeten i samband med exploateringsprojekt. "GEMENSAMMA MILJÖKRAV VID UPPHANDLING AV ENTREPRENADER, ÖVERENSKOMNA MELLAN GÖTEBORGS, MALMÖ OCH STOCKHOLMS STAD SAMT TRAFIKVERKET " tillämpas i alla entreprenader. Miljökraven ställs som en kvalificerande faktor vid upphandling av bygg- och anläggningstjänster</p> <p>B)Ta fram miljöprogram som kompletterar de generella miljökraven på entreprenörens genomförande. Klart vår 2012</p> <p>C)För alla entreprenader som är större än 5 mnkr görs en miljökontroll någon gång under entreprenadens genomförande. För större entreprenader är det motiverat med flera återkommande kontroller.</p>	<p>Byggprojektledarna</p> <p>Miljöenheten</p> <p>Byggprojektledarna</p>	

